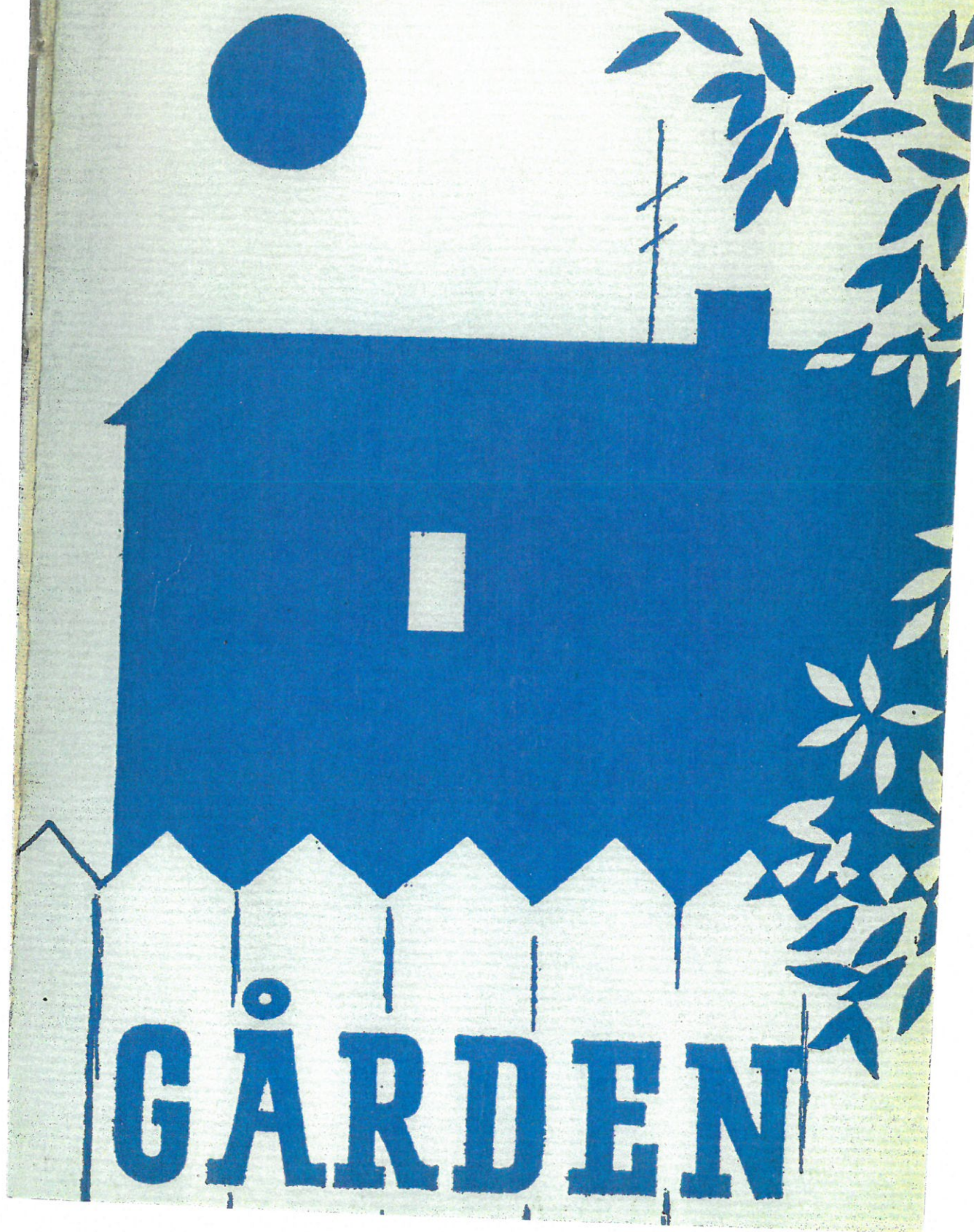

Sven Wernström

SVEN WERNSTRÖM

Gården

Den här boken har ingen huvudperson, lika lite som verkligheten själv har några huvudpersoner. Vi var ett gäng grabbar som levdé och pluggade och drev omkring på gatorna och undrade vad det hela skulle vara bra för...

Den här boken har ingen egentlig handling och inget slut. För i livet griper händelserna in i varann som slumpen fogar dom, och i stället för att sluta börjar allting på nytt.

Under några år hade man hållit på att bygga ut vår gamla förort. Samma dag som jag fyllde sexton föll den sista byggnadsställningen.

Det hus som stod där nytt och toppmodärnt rymde två våningar bostäder och ett par konsumbutiker, men i källarn och i en liten utbyggnad på sidan fanns en nyhet för stadsdelen.

Där låg ungdomsgården.

TIDENS FÖRLAG
STOCKHOLM

Ungdomsgård — det rimmade på ungdomsvård och kom oss att tänka på Perka. Han hade blivit omhändertagen, hans morsa gick på bönehuset och hans syrra var en flicka som grantanterna pratade om.

Ungdomsvård, det är sånt som Perka är utsatt för, sa vi.

Vi var misstänksamma.

Men småningom hamnade vi ändå på gården, drogs dit av strömmen utan att kunna hålla emot. Det var jag och Budda och Kalle och Bosse som gick dit, och innanför dörren träffade vi Knyttis och Tjina.

Vi stod där och tittade ett tag.

Det såg ut som ett konditori med självserving — stolar och bord, jukebox med band i stället för plattor, disk med bakelser under glaset, en cocacolaskylt på väggen. Bredvid disken fanns en dörr med matt glas, något slags kontor. Kring jukeboxen satt några flickor och grabbar och drack cola med sugrör.

Från gatan kom det in flera ungdomar, som hemtamt hängde av sej jackorna i garderoben och strömmade in bland borden med glada hejanden. Från kon-toret kom en kvinna med en nyckelknippa i handen.

Vi stack händerna i fickorna och slöt oss tätare tillsammans och stod där och tittade.

— Inget vidare, sa jag.

— Tjäna pengar på ungdomen, sa Buddha med en blick på bakelsedisken och jukeboxen.

Ya bafita be tuff!

Kvinnan med nyckelknippan kom fram till oss. Hon var lite kantig men snygg, fast överårig för oss förstås.

Det var Berta, hon som stod i baren, fick vi veta sen.

— Häng av er, pojkar! sa hon.

— Jaja... sa Bosse överseende och tittade förbi henne. Vi vet inte om vi ska stanna än.

Tjina drog upp axlarna och körde händerna djupare i fickorna. Om han hängde av sej så blev det inte medan hon var kvar, för han hade en pava innanför jackan.

Vi stannade förstås. Det var första kvällen och det var en onsdag. Vi stoppade tjufemöringar i jukeboxen och drack cocacola för att vi trodde det skulle vara så, men sen kom vi underfund med att vi fick sitta där utan att lägga ut ett öre. Det var ganska märkvärdigt. Vi blev bekanta med ett par flickor också. De satt bakom fram på stolarna och tuggade tuggummi och snackade grammofonplattor.

Lokalen blev full med folk och vi var mycket förvånade. Att sitta så där inbäddad i folk. Att skräna en rock'n'roll så högt man orkade tillsammans med ett par helt okända flickor och utan att nån sa nåt.

Ett tag kände jag det som om jag ville gråta av lycka. Men det var bara en kort stund. Vi vande oss snabbt.

Det kom ner en kille med en projektor den där onsdan och körde en film om Italien. Den var i färg och visade palmer och hus och snygga brudar och fattiga kvarter med snoriga och svarthåriga ungar. Killen var från en resebyrå och satte opp ett plakat om en ungdomsresa till Rom för fyrahundra spänn.

Vi visste att ingen av oss kunde få loss fyrahundra spänn, men vi blev ändå som tokiga och resonerade på fullt allvar om hur vi borde åka dit och se nånting nytt och komma ifrån alltihop därhemma ett tag. Resebyråkillen packade ner sin apparat och sa:

— Jag stannar en stund och tar emot anmälningar till resan.

Då sa Kalle:

— Å alla som vill betala i kväll kan göra de nu...

Det tyckte vi var djupt, och det var flera som gavade högt. Vi kände genast lite mer samhörighet med de andra där i lokalen, kände oss på nåt sätt accepterade när man gavade åt det vi sa.

Annars var nog Kalle den av oss som lättast hade kunnat få fram de fyrahundra. Han skaffade alltid vad han ville ha. Det var det flera som gjorde, men Kalle gjorde det på fullkomligt ärligt sätt och utan att ligga nån till last.

Knyttis påstod att familjen är så där lycklig därför att de har så många *saker* som inte andra har. Men Knyttis tänkte aldrig särskilt långt. Snarare skulle man väl vilja säga att de har alla de där sakerna just därför att de trivs tillsammans och tycker det är idé att skaffa sej gemensamma grejer.

Kalles farsa tjänar inte särskilt bra, inte som Buddas som är direktör. Men han har ett slags lugn beslutsamhet som ger honom möjlighet att göra vad som helst. Han och tanten var ense om att de ville ha en sportstuga; de såg nyktert att det skulle ta fem år, och så fick det ta fem år. Sen var det motorbåt och piano. Det tog ytterligare tre år och sen fanns grejerna där. Inga illa genomtänkta avbetalningsköp, ingenting för att imponera på släkt och grannar. Alltihop bara för familjens trivsel.

Kalles farsa har inte jobbat på sej magår som så många andra här ute. Han sitter och myser och läser tidningen och röker pipa och skaffar sej ändå vad han vill ha.

Kalle själv har fått mycket av det där. I själva verket är det han som har köpt alla andra fina saker som vi avundas familjen. Redan medan han gick i plugget jobbade han extra på postkontoret med det enda målet att köpa en tv-apparat. Han tyckte det var kul, och rätt vad det var stod tv-apparaten där.

Plugget var ingenting för Kalle. Han begrep det själv och naturligtvis begrep föräldrarna det också. Då

Kalle har allt vad vi andra saknar. Han verkar också vara den lyckligaste av oss.

Först och främst har han ett nästan onormalt riktigt hem. Det är så lugnt där oppe i trerummarn, så trivsamt och gemytligt att man undrar om det bara är en mask utåt. Men det är det nog inte, för i längden brukar man alltid se var det skär sej, och jag har ännu inte lyckats upptäcka minsta spricka i den idyllen.

Kalles farsa är metallare, han går till jobbet på morron och kommer hem på eftermiddan. Kalles morsa är hemma hela dan, går och handlar, lagar mat, diskar och städar. Kalles båda systrar som är nio och tretton år går till skolan och kommer hem och dricker choklad.

Efter middan läser de tidningen och lyssnar på radio och tittar på TV. Då brukar de bara ha golvlampan tänd, då har de det lugnt och hunden sover i sin korg i tamburn och allt är hur trevligt som helst.

Det låter inte så märkvärdigt det där. Det är som det ska vara. Men det är ändå mycket egendomligt. Att alla i familjen *trivs* med varann, att ingen går omkring och önskar sej nåt helt annat än vad de har eller vill vara nåt helt annat än vad de är.

slutade han plugga hur självklart som helst, nu jobbar han som springschas i en radioaffär och på det jobbet har han hunnit köpa filmkamera, projektor och bandspelare. Närmast blir det en motorbåge. Så småningom, när han kommer in lite i branschen, tänker han lära sej radio och television och bli reparatör.

Ingen tror att han kommer att misslyckas.

Knyttis sa att ett eget rum är lösningen på alla problem, och när man ser på Kalle så tycker man nog att det ligger nåt i det.

För Kalle har naturligtvis eget rum. Det är späokat med sladdar och apparater och allt sånt som han gillar att pyssla med, men det mesta av det är så skickligt dolt så man inte märker det.

Vid hans säng står ett litet bord med en massa små knappar på. Därifrån kan han sköta allting — han knäpper på radion med en av strömbrytarna, en annan kopplar till bandspelaren så att programmet tas upp, en tredje tänder taklampan och en fjärde läslampan, en femte kopplar till en dold högtalare uppe vid taket. Med en rullgardin kan han mörklägga rummet, och om han drar i ett annat snöre så kommer en filmduk ner framför rullgardinen.

Kalle har allt han hittills har velat ha, han är glad åt det och fortsätter att vara glad åt det utan att tröttna.

Som toppen på alltihop har han den snyggaste flickan i hela stadsdelen, han är förresten den enda av oss som har riktigt fast sällskap. Det är egentligen det

märkvärdigaste av alltihop, för när man ser Kalle så tycker man nog att många av oss andra har betydliga företräden — rent mänskligt alltså — men hon med sin smala kropp och sitt fina ansikte och blonda hårburr, hon envisas med att hålla ihop med honom.

Också där tar han det lika lugnt. Man ser dom aldrig hängla så där hett och förälskat som andra par gör (liksom för att ta vara på varje minut föräldrarna är utom synhåll) — Kalle och hans blonda Britt skrattar och har kul tillsammans och dansar med varann ibland. Men man ser dom lika ofta dansa med andra, och det kan gå hela kvällar utan att de säger ett ord åt varann. Ingen osämja, ingen svartsjuka, ingen bevakning. Men ändå känner alla att de där båda hör ihop, och det är aldrig nån som försöker gå emellan.

Jag har träffat många klyftigare killar än Kalle, men aldrig nån som verkar så hel och riktig som han.

— Man skulle ha nitat till den jäven! sa Knytis.
Men Kalle skrattade åt det också.

— Du ska inte sticka opp så där, pysen! sa han och smällde till Knytis på skämt.

Kalle var också den som tog det lugnast när vi blev utkörda från gården den där första kvällen.

För naturligtvis blev vi utkörda när Tjina plockade fram sin pava och börja bjuda till höger och vänster. Föreståndarn kom ut från kontoret då och då och såg sej omkring lite. Han hette Rickard och hade gått igenom socialinstitutet och hade åttahundrafemti i månån för jobbet, fast inget av det där visste vi då.

Han såg flaskan och klev direkt fram till oss.

— Ja så vare klippt för er, grabbar, sa han. Ni vet att det där är förbjudet. Stick iväg nu!

Ett par av oss satte upp förvånade ansikten, andra muttrade nånting, men vi måste gå förstås. Självt fick jag ett oväntat intryck av Rickards snack. Han tycktes utgå ifrån att vi kände till förordningarna, att vi var gamla bekanta med gården, och det gjorde att jag kände oss accepterade till och med av honom.

Vi stannade utanför porten. Kalle skrattade åt allsammans, Tjina svor och vi andra hjälpte till. Men det blev ingen riktig fart på protesterna. Det där med gården hade varit för bra för att fördärvas första kvällen.

Vi undrade om vi inte skulle få komma tillbaka nu.

fel också på hans miljö — antingen hemmet, skolan eller kompisarna.

Skolan är ju lika för alla, kan man tycka. Och även om killarna reagerar olika starkt, så har vi nog alla tagit skada av dubbelheten i undervisningen.

Ena timmen kristendom, andra timmen naturlära. Först Adam och Eva, sen Darwin. Allt serverat med samma allvar.

Alla killar har en period då de skaffar sej en anteckningsbok för att skriva upp sanningar om livet. Jag har också en sån där bok fullskriven med självklara saker. Det sista jag skrev i den var: *Vi lever i en tid då man vet, men inte vågar handla efter sitt vetande. Skolan banar vägar mellan modärna kunskaper och bävdunna lögn* . . .

Vi har alla tagit skada i den meningen att vi förlorat tron på skolan och därmed också på kvaliteten och sanning i livet.

Jag nämner det i samband med Knyttis därför att han var en intelligent kille, som faktiskt hade fina betyg och trivdes i plugget ett tag i början.

Annars är det naturligtvis i hans hem det verkliga felet ligger. Han har fått för mycket stryk.

Knyttis har en syster som är nitton år och gift. Han påstod själv att föräldrarna inte ville ha flera barn när han föddes. Det skulle aldrig ha funnits nån Knyttis, påstod han.

Han har annars inte pratat så mycket om sej själv,

Att smälla till Knyttis var nånting som man bara gjorde på skämt. Vi i gänget kunde behandla honom nästan hur hårdhänt som helst utan att han reagerade, men den stackare som stack upp mot honom utan att vara närmare bekant med honom, han gjorde inte om det. Knyttis var småväxt och bredaxlad. Han hade en serie specialslag, som fällde vilken kille som helst utan att man riktigt kunde komma underfund med hur det gick till.

Och Knyttis gillade att slåss.

En del sa att han var tuff. Andra undrade hur en kille kunde bli så kall och känslolös som han.

Han hängde ihop med oss därför att han bodde på samma gata. Någon särskilt god kompis hade han inte bland oss, vi var allihop vana att se honom i gänget, och så länge han inte körde med sina fula tricks bland oss så var det ingen som sa nåt.

Någon har sagt att han var miljöskadad. Det där snacket förstår jag inte, för om det inte var miljö, vad skulle det då vara? Det är alltid miljö det beror på — hemmet, skolan, kompisarna.

Om det är något fel på en kille, så är det alltid något

men snacket går ju i kåkarna och alla vet att Knyttis har fått mera stryk hemma än någon annan kille i stadsdelen. Folk har fäst sig för det därför att hans morsa alltid försvarade honom utåt. Hon är en grå och skrikig kvinna som brukade säga: Har ni glömt att ni varit barn själv! och smälla igen dörrn framför näsan på den som klagade.

Och det är många som klagat. När Knyttis var mindre var han specialist på att plåga andra grabbar. Han kunde låsa fast armen på ryggen på en kille och släpa honom runt stadsdelen i timal bara för att visa vem som var starkast.

Hans farsa är spårvägare. Jag trodde han var en sån där som gillar att ryta åt folk att de ska gå framåt i vagnen, och jag blev förvånad när jag såg honom på trikken första gången. Han var tyst och såg närmast lite bortkommen ut.

Men hemma röt han och slog killen så grannarna hörde skriken.

— Han skulle anmälas för barnavårdsnämnden, sa hårfrisörskan som bor ovanpå.

— Grabben kan gärna hat, sa hon som jobbar i konsum och bor under.

Och ingen ville säga nåt för att inte stöta sej.

Knyttis hann med en hel del på gården, innan olyckan hände. Det som betydde mest för honom var nog boxningen. Han gick in för den med en otrolig energi första dagarna, och boxläraren Eriksson berömde ho-

nom och höll fram honom som exempel på en kille med anlag.

Jag undrade om boxningsklubben var så bra för Knyttis. Han kunde redan tillräckligt, tyckte jag. Och han vann alla slagsmål han gav sej in i.

Han brukade välja ut en kille på gatan att slåss med. Det kunde gärna vara nån som han inte kände, och det var alltid nån som han inte hade det minsta otalt med. Så skickade han fram en mindre kille som skulle börja grälet och som han skulle "försvara" sen.

Dom han hade nåt otalt med gick han på och slog ner utan vidare.

Vad han tänkte och kände vet jag inte mycket om, eftersom han sällan talade om sej själv. Ett visst motorintresse visade han ibland, men då rörde det sej aldrig om motorcyklar utan om bilar. Han skulle vara värst och hade inget sinne för gemenskapen i en motorklubb eller i att ha samma hobby som andra.

Var Knyttis en invecklad kille? Eller är det så enkelt, att han bara gav igen på andra allt stryk han fått hemma?

Hård, kall och okänslig var han.

Men oss måste han ha haft behov av, för i gänget lät han inte reta sej till slagsmål av nånting.

Han gick in på sitt kontor och låste in flaskan i en låda. Det var bara en liten skvätt kvar på botten, så egentligen var det inte mycket att bråka om.

Tjina ryckte på axlarna och lämnade sin skinnjacka i garderoben. Sen gick vi ner till den stora danslokalen i källaren.

Det var märkvärdigt så vänligt gården tog emot oss den där kvällen. Svag belysning med färgade lyktor i taket, mjuk och fin dansmusik av ett skolbass på fem man, söta flickor och tämligen städade grabbar som dansade.

Två av gårdens ledare gick omkring där nere. Det var Tore och Uffe, Tore kände man igen på att han hela tiden gick och skramlade med en nyckelknippa, men Uffe som knappt var äldre än vi kunde man knappast skilja från de andra grabbarna. Ingen av dom gjorde mycket väsen av sej.

Det hade inte blivit nån riktig fart på dansen än, och ingen av oss i gänget ville bjuda opp innan vi blivit lite mer bekanta med de andra på gården.

Vi drällde omkring en stund och larvade lite med flickorna för att komma i form och småslogs lite med varann för att ingen skulle tro att vi var blyga. Sen satte vi oss i en ring på några stolar och sjöng högt med i bassets musik.

De flesta av oss började trivas rätt bra, det var bara Tjina som det inte blev någon riktig fart på. Jag för-

Det blev lördag och dans, och vi fick komma tillbaka till gården. Lite förvånade gick vi förbi två uniformerade och beväpnade poliser som posterade vid ingången, sen betalade vi och steg in.

Förra gången hade det försvunnit en skinnjacka, och därför hade gården ordnat med gratis garderobsvakt. Det tyckte vi var bra, förstås. Vi hängde av oss våra jackor och fick en nummerbricka och var säkra på att få kläderna tillbaka.

Det var bara Tjina som ställde sej i ett hörn och inte ville ta av sej jackan. Man riktigt såg hur han stod där och funderade och försökte hitta på nånting, fast han ville se oberörd ut.

Rätt vad det var stod Rickard framför honom.

— Häng av dej! sa han. Det kostar inget, så i dag ska alla ta av sej ytterkläderna.

— Nä, vill inte, sa Tjina.

— Om jag tar hand om den här åt dej så kanske det går bättre, sa Rickard och halade snabbt fram flaskan som Tjina gömt innanför jackan.

— Nä, låt bli det där!

— Du kan få igen den när du går, sa Rickard.

stod att han hade druckit en del innan han gick hemifrån och undrade när det skulle börja märkas på allvar.

Det fanns ett annat gäng där den kvällen, jag tror det hade kommit ut från Söder. I så fall var det inte första gången grabbarna från stan åkte ut till förtorterna när de blivit avstängda från sina egna ungdomsgårdar. Redan från början skar det ihop sej mellan oss och det där södergänget. Ett tag trodde jag att det skulle bli allmänt slagsmål innan kvällen var slut, men vissa omständigheter gjorde att vi aldrig fick reda på om de ville ha igång ett ordentligt bråk eller inte.

I alla fall gick söderkillarna och stötte och påstod att vi borde ha blivit avvisade redan vid ingången. Jag och Knytis och Tjina ilsknade till över det där snacket. Men Budda började diskutera med dom innan vi hann komma igång, och då fick de full sysselsättning med att munhuggas med honom.

Budda har ett särskilt sätt att diskutera. Budda är den klyftigaste och sakligaste av oss. Samtidigt är han så tvärsäker och överlägsen när han snackar, så man börjar alltid tvivla på att man har rätt, när man kommer ihop sej med honom.

Ibland vänder han ryggen till den han pratar med och tittar i taket som om det var löjligt att fortsätta resomangen, medan han ändå snackar på för fullt.

Det där kan man ju reta sej på förstås, och det gjorde söderkillarna också. Vi väntade varje ögonblick att de skulle hoppa på Budda, så vi satt beredda att gripa in.

Men ingenting hände annat än att Budda pratade omkull dom som vanligt.

Medan snacket med södergänget pågick hade Bosse försökt gå ut och köpa cigarretter men blivit stoppad vid dörrn. De kunde visst inte hålla reda på vilka som hade betalt om folk sprang ut och in, eller vad det var.

— Nå? sa Budda och vände sej från söderkillarna när Bosse kom tillbaka.

— Fick inte gå ut, sa Bosse. Vicka jävla idéer! Får inte springa fram och tillbaks — när man bara ska ut och köpa taggar! Va?

— Får jag igen pengarna så ska jag gå opp och tala med dom, sa Budda.

Men Bosse var arg på allvar.

— Nä, jag ska ordna det här, sa han.

Bredvid stod Uffe och log lite åt Bosses betoning på jag. Han tyckte nog att vi var för självsäkra. Eller också begrep han hur vi kände.

Uffe är nog den som begriper sej på oss bäst av alla ledarna. Jag tror inte det är för att han är yngst, han verkar ha en medfödd förmåga att begripa sej på folk.

När Perka kommer på tal, till exempel, så snackar Uffe emot både grabbarna och de andra ledarna. Alla anser att Perka var hopplös. Han hade ju gjort inbrott och till och med rånat folk på gatan, och det ansågs att han inte gjort för spänningens skull och inte heller av

oförstånd, utan bara för att få tag i pengar. De flesta var eniga om att han borde ha hamnat på holmen i stället för på Skrubba. Men Uffe snackade en hel massa om tråkiga familjeförhållanden och om nån skuld som Perka hade till sin morsa. Uffe vet hur det står till med Perka, fast han inte lyckats förklara det för oss. Uffe kanske vet hur det står till med oss andra också.

Jag vet inte vad han tänkte när vi gruffade med söderkisarna. Han sa ingenting, bara stod där och tittade, medan Tore oroligt klev omkring med sin nyckelknippa och var rädd för bråk.

Bosse försvann ett par minuter. Så kom han tillbaka och hämtade Buddha, och båda två lämnade oss andra att tas med söderkillarna bäst vi ville.

Jag tröttnade på det där meningslösa munhuggandet.

— Nä, nu skiter vi i det här, sa jag åt Kalle.

— Ja, dom där barna kan stå där och bjäbba bäst dom vill, sa han.

Vi gick fram mot basset i andra änden av lokalen. Där satt gitarristen med sin höfnerplanka och lirade solo på *It's a blue world*, och det värkte i mej av avund, för just en sån gitarr önskade jag mej mer än allt annat. Jag hade provspelat en inne i stan en vecka tidigare. Då hade det varit nära att jag köpt den, men jag hejade mej i sista ögonblicket. Jag kände ju inga grabbar som lirade, och en tusenlapp kunde jag inte betala bara för en leksak att sitta hemma och pillra med.

Där framför gitarristen träffade jag Anita för första gången. Hon stod bredvid mej och sa:

— Att han kan!

Hon hade rakt svart hår och lugg och ett lustigt leende. När jag inte svarade, blev hon allvarlig och gav mej en blick som om hon tyckte jag var mallig.

Jag hade gitarristens solo i huvet. Det hade fastnat med en gång, och jag repeterade det om och om igen efteråt medan jag gick runt i lokalen. Morsan har en gammal Jesusgitarr hemma, jag tänkte försöka spela ut solot på den så fort jag kom hem.

Vilken egendomlig känsla jag gick och bar på den där kvällen! Allt var så nytt, så otroligt vänligt och levande, det dämpade ljuset, musiken, rörelsen runt om kring — mitt i allt det där kunde helt nya känslor och drömmar ta form; jag kände mej helt annorlunda, och gitarristens solo i en melodisk tolvtakters blues hade öppnat mitt inre och visat mej lite av vad som fanns där; jag tyckte jag förstod mej själv på ett helt nytt sätt.

Förut hade jag gått omkring och tittat på flickorna och önskat att jag vågat bjuda opp. Jag hade funderat över vad man sa, "får jag lov" eller "dansar du sånt här" eller nåt ditåt. Nu kunde jag gå direkt fram till hon med det långa svarta håret och säga:

— Ska vi dansa?

Jag hade inget behov av att hitta på nåt tufft, jag kände ingen osäkerhet att dölja. Det var mycket märk-

värdigt. Jag till och med dansade bättre än jag brukade göra. När vi svängde förbi Knyttis och Tjina och södergänget, tyckte jag plötsligt att det gapade en avgrund mellan mej och de andra grabbarna.

Deras ansträngda försök att spela hårda och oberörda, deras falska jargong, deras högljudda och skräniga stil, alltihop är så oäkta, alltihop är bara avsett att dölja deras ynkedom, *vår* ynkedom och osäkerhet.

Så tydligt det syntes utifrån!

Hon hette Anita. Jag hörde att de andra flickorna kallade henne så, när hon kom tillbaka till dom. Jag följde med henne till hennes gäng och lämnade av henne där, jag tror till och med att jag bockade lite som tack för dansen. Hennes kompisar sa nånting om att det finns väluppfostrade killar. Lite retsamt förstås.

Då upptäckte jag att jag uppträtt hyfsat en lång stund, kanske till och med lite för hyfsat när jag bockade mej för Anita. Samtidigt som jag kände mej lite generad, märkte jag att jag inte tyckte illa om det. Jag hade känt mej på något sätt sams med hela världen och med mej själv för en stund.

Men det gick förstås inte att behålla den där stämningen obruten. Plötsligt stod Budda där och sa:

— Du, det drar visst ihop sej kring våra grabbar!

Södergänget hade slutit opp vid Knyttis och Tjina i ett hörn. Ledaren var en kraftig södergrabb med orörligt ansikte och händerna i fickorna. Han bara stod där

med sina kompisar i en kompakt klunga bakom sej, och i periferin hade flera grabbar och flickor ställt sej att titta på vad som skulle hända. Vi gick dit, Budda och jag, för att hjälpa de våra.

Vad är det egentligen man bråkar om vid såna där tillfällen? Ingenting alls, tycks det. Fiendskapen ligger liksom i luften, man känner att man måste göra nånting, visa vad man är och vad man kan . . .

Jag tyckte jag begrep precis hur det låg till. Själv kände jag inte alls nåt behov av att ställa till bråk. Jag hade ju dansat och ville helst fortsätta med det. De andra — skulle inte de också hellre ha velat dansa än slåss?

Vagade de inte bjuda opp?

Men i så fall — varför? Vad i all världen är det man är så rädd för . . . ja, jag visste ju själv att jag var lika rädd som de, och att jag hade samma behov av att visa motsatsen.

Rädd för vad då?

Mej själv? Kompisarna? Samhället? Flickorna?

De andra var fulla av sin aggression. Jag hade i stället huvudet fullt av frågor, som jag inte visste varifrån de kom.

Tjina hade blivit berusad. Han drällde omkring och sa osammanhängande saker till söderkillarna. Knyttis följde honom med nävarna knutna för att "försvara" honom, och vi andra stod omkring eftersom vi hörde ihop och var ett gäng.

Inte heller den här gången blev det nåt slagsmål. Tore kom skramlande med sin nyckelknippa och gick fram till Tjina.

— Nu är det dags för dej att sticka härifrån, sa han. Tjina försökte se på honom men fick inget fäste med blicken. I stället råkade han komma emot en stol och satte sej ner.

— Hör du inte vad jag säger? Ge dej iväg nu!

Tjina försökte låta förvånad:

— Jag? Ä, larvare inte . . .

Sen satt han och tittade ner i golvet, trotsig, kämpande för att hålla golvet stilla och sin självaktning oppe. Man riktigt såg hur splittrad och trasig killen var.

Tore blev brysk. Han var nog lite ängslig för oss andra, men som ledare måste han ju låta bestämd. Han grep tag i Tjina för att fösa ut honom.

— Ut härifrån, sa jag!

— Låt killen vara, sa Knyttis hotfullt och gick emellan.

Vi som kände Knyttis visste att han kunde klippa till när som helst. Så långt ville vi inte själva gå, men vi ville ju inte heller gå emot en kompis, så vi stod där overksamma.

Innan det hann hända en olycka, kom Uffe fram och sa till Tore:

— Bakdörren är uppbruten.

— Den här killen ska ut, sa Tore.

— Gå och ställ dej vid bakdörren och se till att det

inte blir nåt spring den vägen, så ska jag ordna det här. Tore verkade lättad över att slippa kämpa vidare med Tjina. Han gick mot reservutgången, och flera av ungdomarna följde honom, för en uppbruten dörr får man ju inte se varje dag.

— Vilka jävla ledare vi har här, alltså! sa Knyttis.

— Och vilka killar! sa Uffe.

Knyttis tog ett steg mot honom.

— Ska du också lyfta ut Tjina kanske?

— Nä, sa Uffe, det ska ni göra.

Han såg sej omkring på oss andra.

— Vad är ni för kompisar egentligen, sa han. Ska ni stå här och inbilla den där hösäcken att han ska stan- na kvar tills polisen kommer och hämtar honom? Fattar ni inte att det är brådis, om ni ska kunna klara honom från tråkigheter? Sätt fart nu!

Det var en ny synpunkt. Grabbarna fick plötsligt bråttom att få iväg Tjina, och han begrep visst själv också vad det var fråga om. Alla trängdes kring honom för att hjälpa honom ut.

Jag gick bort och tittade på bakdörren. Den låg ovanför en trappa och ledde direkt ut på gatan på baksidan av huset. Tidigare hade den varit stängd med en rigel med hänglås, men nu var skruvarna utdragna och rignen krokig, som om nån pressat upp dörren med våld. Tore stod innanför dörren och såg sur ut.

Det var inte svårt att förstå hur det där hade gått till, men jag ville förstås inte skvallra.

Jag gick ner i lokalen igen just som Knyttis och Bosse och Budda kom tillbaka efter att ha fått iväg Tjina.

— Det var ingen fara men, sa Budda. Han gick hem själv.

Uffe kom fram till oss med en skruvmejsel i handen.

— Jag skulle behöva lite hjälp här, sa han. Det är nån som har brutit loss rigeln på bakdörren, och vi måste skruva fast den innan vi går härifrån i kväll.

Han såg sej omkring och räckte mejseln till Bosse.
— Du kan ta och ordna det här, sa han. Gå med du också, Budda, och håll i om det behövs. Här har ni skruvar...

Bosse och Budda gick sin väg utan att säga ett ord. Jag vet inte vad de tänkte, men de gjorde jobbet ordentligt, och ingen av oss snackade om det efteråt.

Uffe var inte färdig med oss ännu. Han vände sej till Knyttis.

— Kan du boxas? frågade han.

— Nog kan jag slå ner dej alltid, sa Knyttis.

— Det tror jag inte. Men vi har en boxningsklubb här på torsdagarna, om du är intresserad av att träna lite.

— Ä, boxning...

— Ja, grabbarna har lärt sej en hel del redan. Vi har en bra instruktör.

Knyttis tvekade ett tag, men så sa han:

— Ja, jag kan ju gå ner och titta påt då.

Jag tänkte, att det var onödigt att lära Knyttis slåss

mer än han redan kunde. Men så undrade jag om det låg något annat bakom, om Uffe möjligen menade att Knyttis kunde få nog av att slåss om han fick göra det under ordnade former i en klubb. I så fall räknade han säkert fel.

När Uffe gick ifrån oss, följde jag efter.

— Kommer Tjina att bli avstängd efter det här? frågade jag.

— Tjina?

— Ja, han som killarna hjälpte ut.

— Jaså, ja, det vet jag inte. Det är Rickard som avgör sånt. Men i kväll blev det ju inget bråk, så än är det väl inte aktuellt.

— Det var ju bra, sa jag, för det är inget ont i killen. Uffe stannade upp och blev intresserad.

— Känner du honom närmare?

— Jaa, det vet jag inte...

— Jag menar, om du vet hur han har det hemma och så? Det måste ju finnas nån anledning till att han krökar. Dom kanske är för stränga mot honom hemma? För han bor väl hos sina föräldrar?

Frågorna kom för plötsligt, och jag visste inte hur jag skulle ställa mej. Jag visste inte mycket om Tjina, men det lilla jag sett räckte bra till för mej. Var det något som man skulle snacka om? Och varför ville Uffe veta nåt om Tjina, skulle han föra det vidare till polis och socialvårdare och övervakare och vad det nu fanns för figurer bakom ungdomsgården? Jag beslöt att inte

säja nåt. I tveksamma fall bör man snacka så lite som möjligt.

— Jag vet inget, sa jag. Du kan ju fråga honom själv.

Tjina bodde i ett av dom nyare husen, som nu inte längre är så nytt, och han hade väl bott där nåt år. Innan vi började gå på gården kände jag honom inget vidare, jag hade bara träffat honom utanför bion några gånger och kom ihåg att det luktat sprit av honom.

Kort efter vårt första besök mötte jag honom utanför hans port.

— Nu skaru hänga med opp, sa han.

— Nä, vet inte, sa jag. Jag har vatt på bio, måste nog hem och sova.

— Haru hört, sa han, Rickard körde ut mej i kväll. Ha, det är inte första gången. Nu skaru hänga med opp. Jag har lite hemma.

Tjina säger man inte emot, i varje fall inte jag. Inte gärna. Han är huvet högre än vi andra och envisare än nån annan jag känner. Släss gör han sällan, men han är ändå liksom medveten om sina kroppskrafter när han vill tvinga nån till nåt. Jag följde med.

Lite nyfiken var jag väl också.

Hemma hos Tjina träffade jag för första gången en kvinna som dricker sprit. Till en början hade jag svårt att tänka mej att hon var hans morsa, en liten spinkig

och olycklig tant som jag sett på gatan flera gånger när hon kom från konsum med en trasig kasse i var hand.

Hans farsa fanns kvar bara i form av ett stort fotografi på byrån: en grov slaktartyp med tjurnacke och små utstående öron men med ett trevligt leende i ansiktet.

När vi steg in gick Tjinas morsa omkring och pysslade med någonting i köket och sjöng. Jag såg bara en skymt av henne, men jag uppfattade att hon gungade lite på tårna som om hon smådansade till sin sång.

— Sätt på fika morsan! slängde han åt henne och sköt in mej i rummet.

Jag har aldrig sett en lägenhet så välstädd som Tjinas och hans morsas. Inte ett dammkorn, stolarna i linje med bordet, ljusstakarna exakt lika långt från kanterna på byrån, allting symmetriskt och i linje med allting; Hela Världen precis kant i kant med bordsskivan.

Jag satte mej i soffan och undvek att komma åt kudarna för att inte peta nån av dom snett. Tjina satte fram två glas och en flaska.

— Sätt på fika morsan! sa han igen.

Inget svar.

Hans morsa trallade fortfarande ute i köket. Han satte sej i en fätölj och lutade sej bakåt med armen över ryggstödet. Flaskan stod mellan oss med kapsylen påskruvad. Jag såg mej omkring lite så där som man gör, allt var i pedantisk ordning utom att ett blomfat var spräckt och låg i skärvor under en av krukorna i fönstret.

— Sätt på fika morsan!

Han sa det för tredje gången utan att få svar. Jag tyckte plötsligt det var kusligt med trallandet där ute i köket.

— Ha, du skulle ha sett den här filmen! sa jag. Marlon Brando . . . har du vatt på bio den här veckan?

Tjina svarade inte. Han tittade på dörröppningen och hans ögon var röda och lite ansträngda som de blir på killarna när de borstat.

Han är den enda av oss som verkligen är alko. Grabarna påstår att han var full redan i plugget.

Ute i köket trallade hans morsa. Samma fras, om och om igen, men ingen riktig melodi.

Plötsligt sprang Tjina opp och gick ut till henne. Det blev alldeles tyst där ute, inget trallande, inte ett ord. Så kom han in igen, och strax efter honom kom hans morsa med en kaffebricka. Hon hade alltså kokat kaffe och lagt opp bröd ändå medan hon trallade.

— Det här är Svenne, sa Tjina.

Hon hälsade, nästan lite blygt. Hon hade en skrynklig städrock över en klänning som var knäppt högt i halsen med en brosch. Hennes ögon var lika Tjinas, förvillande lika.

Jag såg att hon var full och kände mej egendomlig till mods.

Tjina hällde opp brännvinet, och så drack han och jag kaffe och tog supen till.

Hans morsa hade inget glas, och kaffet rörde hon

inte. Hon hämtade en kartong och satte sej att bläddra i fotografier. En del räckte hon över till mej, andra la hon i en jämn trave intill bordskanten.

Där var Bengt när han konfirmerades. Där var Bengt den sommarn han var ute och seglade med kusinerna. Där var Bengt när han hade motorcykel.

— Innan dom snodde mitt körkort, sa Tjina. Har du båge? Va?

Jag skakade på huvet och han slappnade av igen när han märkte att jag inte hade nån motorbåge.

Hans morsa fortsatte att ge mej kort. Hon räckte dom långsamt och omständligt över bordet och följde korten med sina blanka ögon som om hon trodde att jag tänkte sno dom.

När jag inte fick fler kort sträckte jag ut handen efter traven på bordskanten. För hövlighets skull. Och lite av nyfikenhet, för jag hade sett att gubben med tjuornacken var med på allihop.

Men hon tog traven innan jag nådde fram till den. Hon skrattade när hon tog den, men det var bara med mun, inte med ögon.

— Hej! sa hon.

Och så strödde hon korten som snöflingor över kartongen på golvet och vinkade åt dom efteråt.

Jag kunde inte stanna kvar så länge. Jag reste mej och räckte fram handen.

— Ajö, ajö, sa jag. Måste gå nu. Jag skulle ha vatt hemma för länge sen.

— Ajö, ajö, sa hon nästan blygt.

— Hej, sa jag åt Tjina.

Han sa också hej.

Jag gick utför trappan och fick för mej att Tjinas morsa höll på att samla ihop korten och lägga dom i en rak trave i kartongen. Sjöng hon när de var ensamma också? Jag tänkte: Hon kanske tycker det lättar med ett par borstar. Går omkring och sjunger och låssas vara glad sen.

Fast nog är det konstigt.

Tjina super ihop med sin morsa.

Det berörde mej inte det minsta.

Jag fick idén att jag kunde låna gitarren av killen på estraden och försöka göra nåt. Han kanske skulle bli glad över att få ledigt ett tag.

Men att våga be om en sån sak . . .

Jag satte mej på en stol och försökte samla mod.

Bredvid mej satt Knyttis.

— Hör du Svenne . . . sa han.

Jag märkte att han såg annorlunda ut. Han såg lite glad ut, bara lite, men Knyttis hade annars alltid något bittert över sej så skillnaden märktes med en gång.

— Dom har en boxningsklubb här, sa han. Dom har en instruktör. Inte för jag tror att grabbarna här är nåt vidare, men man kan väl alltid titta påt . . .

— Ä . . . sa jag.

Men Knyttis såg gladare ut än på länge.

Sen höll han tyst, och det var jag tacksam för. Jag tittade på gitarristen. Han hade två mikrofoner på den lilla tunna gitarren; fyra volymkontroller och två strömbrytare satt samlade på locket. Tonen var rund och fin.

Jag var helt fånglad av tanken att det var jag själv som satt där och spelade. Man kunde arrangera stämor tillsammans med klarinetten, eller till och med tröstämmt med pianot, för basen och trummorna räckte ju bra till som komp.

Men jag vågade inte be att få spela.

Budda och Bosse kom tillbaka från sin reparation

Sedan Tjina blivit utvisad, gick jag omkring en lång stund alldeles för mej själv.

Jag hade fått en underlig oro i kroppen. Det var gitarristens fel. Jag ville sitta där med den elektriska höfnergitarren och spela fina solon, understödd av basen och trummorna och pianot, jag ville göra diskreta komp till klarinettistens melodier.

Jag visste mycket väl hur lite jag kunde, men det hade ingen betydelse. Jag inbillade mej att jag var stjärna och kände inom mej precis hur det skulle låta. Redan innan gitarristen satte i gång med sina solon hade jag mina färdiga i huvudet, det blev som en feber och jag kände mej upprörd över det orättvisa i att han satt där och spelade medan jag fick gå omkring på golvet med mina fina idéer. Men ändå blev jag glad över alla melodier som steg opp inom mej.

Mycket berodde väl på miljön, de kulörta lyktorna och serpentinerorna som ringlade från taket, de dansande och musiken ur högtalaren . . . det jag inte kunde göra ensam, tyckte jag att jag skulle kunna åstadkomma tillsammans med alla dom som var där den kvällen.

Kalle dansade förbi med sin Britt och flinade och sa nånting om grabbar som inte kunde dansa.

av bakdörren. De gick och knuffade varann och spelade fulla, vad det nu skulle vara bra för.

Jag ville leva vidare i min gitarrdröm, och för att slippa snacka med nån reste jag mej och gick fram till basset. Man kunde ju alltid stå och titta.

Anita med luggen sa nånting till mej medan jag gick över dansgolvet. Först efteråt förstod jag att hon velat dansa, för det var damernas. En stund senare dansade hon förbi med Knyttis. Jag hörde att hon sa:

— Dej har jag inte sett här förut.

Då sa Knyttis:

— Nä, jag brukar inte vara här på lördagarna. Jag är med i boxningsklubben, ser du. På torsdagar.

Jag stod vid sidan av estraden, ganska nära så att jag kunde se allt som gitarristen gjorde. Bredvid mej stod en mager kille, han petade mej i sidan och nickade mot batteristen och härmade nån gest som han gjort med trumpinnarna.

Det var en som gillade musik. Jag nickade att jag också tyckte batteristen var bra.

— Rrrrt ksch! härmade han igen. Det var rätt bra va? Sivve är fin på trummor.

— Är du också trummis? frågade jag.

— Ja, jag har spelat här nere flera gånger. Måsse vet du väl.

Han var tydligen känd på gården. Jag garvade och hoppades att han trodde jag kände igen honom.

— Jag brukar få låna Sivves trummor, sa han, för jag har inga egna. Lirar du också?

— Tja... sa jag. Lite gitarr, men jag har ingen. En gammal bara, men ingen elektrisk.

Han blev ivrig.

— Ska vi jamma i pausen! Va? Slå ihop ett gäng? Jag vet en kille som lirar piano...

Han hade långa nervösa händer och gestikulerade i ett, som om han hade trummor och lock framför sej. Ansiktet var lika nervöst och rörligt, det var bara ögonen som kopplade av och drömde sej bort när han pratade om musik.

En egendomlig kille. Man fick intrycket att han bara intresserade sej för en enda sak och var fullständigt främmande för allt annat. Med oss andra var det i regel så att vi inte intresserade oss för nånting, eller också hade vi planer på allt möjligt fast det aldrig blev nåt av det.

Vi spelade i pausen. Eller försökte spela. Gitarren med de två mikrofonerna verkade fientlig så fort jag tog i den, den gav ifrån sej skrämmande stora toner för minsta knäpp på strängarna, och alla fina idéer jag haft medan jag lyssnade var som bortblåsta.

Måsse satt vid trummorna, och det var tydligt att han kunde spela även om han inte var lika bra som Sivve. För honom var det bara övning som fattades, egna trummor och möjlighet att träna ordentligt. Men när jag såg hans säckiga byxor och den trasiga skon på

pedalen till high-haten, undrade jag om han nånsin skulle få ihop ett par tusenlappar till instrument.

Pianisten spelade slarvigt men fränt, sånt som publiken gillade.

Själv dabbade jag mej förstås. Försökte med några enkla gester, som högtalaren avslöjade hårt och obarmhärtigt. Jag kom av mej och skulle helst ha velat springa ifrån alltsammans. Men det hade samlats en hel del nyfikna omkring estraden, så jag blev tvungen att skoja bort det hela och låtsas att vi la an på att showa i stället för att spela snyggt.

Vi fick oväntad hjälp av en kille som klev upp och började sjunga i mikrofonen. Av publikens rop förstod jag att han hade varit oppe förut och hunnit bli populär. Han blundade och grimaserade och svängde miken fram och tillbaka och sjöng *I wanna kiss Marilyn Monroe*, en text som de hittat på själva där på gården och som alla kunde. Melodin var en vanlig rock på blues-harmonierna, så för min del var det lätt.

Jag fick tid att experimentera lite och lyckades klinka in ett par skojiga saker på en sträng.

Killen vid miken sjöng flera bitar, och vi andra hängde med. Stilen blev allt vildare och fränare, och det blev allt lättare att åstadkomma nånting, alltefter som kraven från publikens sida sjönk. Till slut la vi an helt på rytmen, hängde på en och samma ton hela korus igenom och kom i ett slags glad extas som jag aldrig upplevt förut.

Varenda dålig sak vi gjorde uppfattades som roliga skämt och utlöste skratt hos spisarna, stämningen steg, vi stampade i golvet, publiken klappade i händerna och skrånade med.

Det hade ingenting att göra med allt fint jag tänkt när gitarristen spelade *It's a blue world*. Men vad gjorde det!

Efteråt var vi som tokiga. Måsse kunde inte hålla sina långa händer stilla en sekund, mitt huvud snurrade av rytm och råa rock-gester, killen som sjungit slöt sej i sej själv och gick tvärs över dansgolvet — han var van vid uppmärksamhet.

Måsse sa:

— Ska vi slå ihop ett gäng och jamma på jazzklubben på onsdag? Va? Gitarr, trummor, dragospel och bas. Jag känner en kille som spelar dragspel.

En sekund kände jag en vild glädje över Måsses förslag. Han tyckte inte att jag gjort bort mej. Han tyckte jag kunde spela.

En sekund.

Sen sa han:

— Om vi bara hade instrument . . .

Då gick som en rullgardin ner för vår glädje över den lyckade pausspelningen och hela stämningen försvann.

Det ordinarie basset hade bänkat sej på estraden och satt i gång. Publiken föll in i deras stil och glömde improvisationsglädjen.

It's a blue world . . .

Från gitarren med de två mikrofonerna klingade melodiska solon ut under de kulörta lyktorna, trummorna kompade dämpat och behärskat, klarinettisten väntade vid miken, pianisten lekte med dim och plusackord.

Det där var inte för oss.

Det fanns en som inte hade glömt vårt oväsen i pausen, det var Anita med luggen. Hon kom och satte sej bredvid mej och sa:

— Får jag sitta här ett tag. Det är en kille som hänger efter mej, jag blir inte av men.

— Vad är det för en?

— Jag vet inte vad han heter, han är boxare, han är hopplös.

Hon satt tyst ett tag och andades ut, sen sa hon:

— Det var kul i pausen!

— Jaa, sa jag.

— Spelar du med i nåt gäng?

— Nä, jo det är klart. Gäng och gäng, det blir lite så där.

— Ni kunde gott ha fått hålla på ett tag till, tyckte hon. Det blev en sån fin stämning. Titta så många som dansar nu mot förut!

Jag tittade, och det var verkligen många fler som dansade nu än det varit tidigare under kvällen. Vi satt tysta och tittade ut över lokalen. Så frågade hon:

— Har du en tagg? Du ska få igen den sen.

Jag gav henne en cigarett och tände en själv samtidigt.

— Morsan vet inte att jag röker, sa hon och skratade till lite skuldmedvetet. Jag får inte röka för dom därhemma.

— Nä, så nyttigt är det väl inte, sa jag.

Jag menade det verkligen, när jag såg hur djupa halsbloss hon drog, precis som en storrökare som länge längtat efter en cigarett.

När vi kommit så långt i bekantskapen, behövdes det ingen speciell stämning för att jag skulle våga bjuda opp henne. Jag var lite förvånad över hur bra vi dansade ihop. För varje dans gick det bättre också — det var som om vi känt varann länge, vi behövde inte prata en massa smörja för att det skulle så vara, ibland gick det hela danser utan att vi sa ett ord åt varann, och ändå blev det inte nån irriterande tystnad.

Jag glömde helt och hållet bort de andra grabbarna.

Anita och jag höll ihop ända till stängningsdags.

Kvällen slutade ovanligt lugnt. Tjina var hemma och sov, Knyttis ställde inte till med något slagsmål, Bosse och Budda twistade på gatan om vem som skulle låna Kalles moped, men det var mera på skämt.

Just som vi gick ut stannade en polisbil utanför gården, och någon viskade om "Berget" — ök Berg, speciellt avdelad att hålla ögonen på ungdomen i stadsdelen.

Men det var bara ett rutinbesök, ingenting hände och ingen av grabbarna fick följa med den svarta bilen bort.

Jag följde Anita till porten. Vi gick långsamt och utan att säga särskilt mycket.

Hennes mamma låg i fönstret när vi kom fram, ett mörkt huvud mot ljuset av en rödskärmad golvlampa. Vi stannade på trottoaren.

— Du går ofta där nere va? frågade jag.

— Ja jämt. Egentligen vet jag inte vad man gjorde innan gården kom till!

— Då kanske vi träffas där då?

Hon nickade och log under sin rufsiga lugg, och visade på ett mycket pryddligt inför mammans vaksamma blickar. Sen sprang hon in genom porten. Jag tänkte att mamman antagligen skulle fråga ut henne om vad jag var för en figur.

Det angick mej förresten inte.
Föräldrar.

Anitas mamma sa:

— Jaså, det var en av *dom där* pojkar.
Hon berättade det när vi träffades nästa gång. Jag blev inte förvånad och inte arg heller, jag hade hört de där tongångarna så mycket förut.

— Men jag förklarade, sa Anita. Jag sa att du inte är som dom andra. Du har väl inte snott bilar, va?

— Ingen av oss har snott bilar, sa jag.

— Men någon hade stulit något i alla fall, det hade morsan hört.

Jag tänkte på Perka, men jag ville inte berätta för Anita om honom. Han är ju omhändertagen, så det spelar ingen roll längre.

Anita log sitt vackra leende som skulle betyda att hon inte fäste sej vid allt som pratades.

Jag undrade om jag var kär på allvar. Man pratar ju inte om kärlek, det är så vekt och ömtåligt och har lätt för att bli löjligt... men inom sej kan man ju alltid undra. Som jag kände då hade jag aldrig känt förut. Jag kunde inte ta blicken från hennes ansikte med den svarta luggen och de bruna, lite sömniga ögonen. Hennes leende grep mej på ett alldeles särskilt

sätt — hon log ofta och gärna, men det var alltid ett litet vemod bakom. Och aldrig har jag sett ett leende som kunde slockna så plötsligt.

Hon är inte riktigt frisk, fick jag veta sen. Hon har magsår och får inte äta vad som helst.

Får man inte magsår av krångel med nerverna? Av jäkt och orolig omgivning och dålig anpassning... Jag har märkt att många av oss på gården har ont i magen.

Anita är mycket musikalisk. Hon säger: Det finns ingen gud utom Louis Armstrong. När hon hör hans silvertrumpet kryper hon ihop på stolen och drar ylletröjan över knäna och är borta för världen. Vad hon då känner vet jag inte. Jag tycker också om jazz, men inte som hon — hon *upplever* den.

Så svårt det är att förstå människors problem när man ser dem utifrån. De ser så små ut, man får inget grepp på dem.

Anita går i skolan och ska ta realen, men hon har svårt att hålla ut de två år som var kvar. Hon vill sluta plugga och börja arbeta och tjäna pengar som hennes vänner gör.

Hennes dröm är att sitta i en telefonväxel.

Föräldrarna vill att hon ska plugga vidare och bli nånting. *Vad* hon borde bli vet de inte. Självt vet hon åtminstone att hon vill sitta i telefonväxel. Det är en fånig dröm, men den är hennes.

Det andra stora problemet för henne är rökningen. Hon får inte röka för sina föräldrar, men hon kan inte sluta. Hon tvingas smygröka och ljuga. När hon var till doktorn med magsåret, satt hennes mamma med i mottagningsrummet, då måste hon ljuga för doktorn också när han frågade om hon rökte.

Sånt där sväller ut och blir en härva av nervositet, lögn och svårigheter. Hon kan gå och vara nervös i veckor för att rökningen ska synas på plåtarna vid skärmbildsundersökningen i skolan.

Plugget och rökningen, det är två stora och påtagliga problem — sen har hon mindre och mer svårångade. Hon pratar om dom ibland, försöker förklara och komma tillrätta... man får ana sej till vad hon vill säga

veta vart man hör

det där vilsekomna

dom hittar bara fel på en

ingen begriper

alla snackar hela tiden om nåt helt annat

När hon satt där uppkrupen på stolen vid jukeboxen och med en cocacola framför sej, tyckte jag att jag förstod henne precis. Jag har ju upplevt alltsammans själv, kringdrivandet, rotlösheten, behovet av något att tro på, *någon* att prata med och lita till.

Trots att jag är en av *dom där* pojkarna blev jag hembjuden till Anita. Det dröjde ett par veckor, jag är

nästan säker på att de i det längsta hoppades att vi skulle tröttna på varann, kanske de tillochmed förbjudit henne att träffa mej innan de kom underfund med att hon gjorde det ändå.

Jag var mycket spänd på mötet med hennes föräldrar. Hur såg den mamma ut som tjtade sönder sin dotters nerver? Hur såg den far ut som förbjöd sin dotter att gå ut på en vecka om hon kom sent hem en kväll? Vad var det för slags föräldrar som bara så där allmänt "litade" på sin dotter när det gällde exempelvis rökning och pojkar, men inte gjorde något för att hjälpa henne tillrätta . . .

Jag vet inte riktigt vad jag väntade, men jag blev ändå lite förvånad när jag träffade dom.

Det var två alldeles vanliga hyggliga människor, en järnvägare och en ganska söt hemmafru. Troligen rätt lyckliga tillsammans, med två mindre barn, en flicka i tioårsåldern och en liten grabb på fem år. Hemmet var ljusst och modärnt, där fanns en bokhylla med två rader idrottspriser och två rader folkböcker.

Det är möjligt att de också såg på mej med någon liten förvåning. Om de väntat att möta en ligist, så hade de kanske inte tänkt sej honom i nypressad kostym, nyklippt och första gången rakad.

De såg lättade ut och pratade vänligt om likgiltiga saker. Tycktes ha svårt att bestämma sej för om jag var barn eller vuxen, om de skulle vara nedlåtande eller konversera.

Järnvägarn löste problemet vid kaffebordet genom att lägga bort titlarna för hela familjen. Han hette Birger och hon hette Birgit och det var ju lätt att komma ihåg.

Efter titelbortläggningen gick det bättre att snacka. Alderskillnaden mellan mej och järnvägarn jämnades nästan ut, och hemmafrun behandlade mej närapå som en vuxen i glädjen över att jag inte såg alltför skum ut.

Om jag smälte in någorlunda i miljön, så gjorde Anita det inte alls. Hon såg ut att vara främmande i sitt eget hem.

Hon och jag satt i soffan, och på andra sidan bordet satt hennes föräldrar och hennes syster. Som jag såg det, gjorde det ett mycket symboliskt intryck: hon ensam mot hela familjen.

Mamman småpratade förtroligt med yngsta flickan, hällde opp saft och skar opp tårta åt henne, hon snöt lillgrabben och förmanade honom att inte leka med radiogrammofon — såna saker som är naturliga mellan mamma och barn. Pappan skämtade om lillgrabban klåfingrighet och bjöd mej på en cigarrett.

Men så snart nån av dom vände sej till Anita blev tonen uppskruvad och konstig. Åt mej kunde de säga: Ska du ha en påtår? Men åt henne sa de: Och "fröken" Anita då? Det skulle väl vara på skämt, men det blev så konstlat att man genast märkte hur svårt de hade att bara hitta en samtalston som kunde nå fram till henne.

Nu försökte de prata även med henne, men jag kun-

de gott tänka mej att de i vardagslag inte sa ett ord till henne utom för att förmana. Något annat gemensamt att prata om hade de säkert inte.

Hon hade vuxit ur familjen. Hon passade inte längre in där. Småsyskonen gjorde att det fortfarande var en småbarnsfamilj. Det är lätt och roligt att vara en småbarnsfamilj, hur många mammor säger inte om sina spädbarn att de skulle aldrig bli större...

Det är besvärligt att ha barn i tonåren, det ställer stora krav på föräldrarna.

När de båda andra ungarna växte upp skulle Anitas föräldrar kanske tvingas att följa med, men då skulle hon inte längre ha någon glädje av det.

Naturligtvis pratade de ändå om Anita.

Hon är så ovårdad i håret, är det modärnt bland flickorna att ha så där rufsigt hår?

Hon vill ha en skinnjacka för att kunna åka motorcykel med pojkarna, men inte är väl motorcykel nånting för flickor?

Hon envisades med att gå klädd i insydda jeans, nog är det väl snyggare med kjol i synnerhet i skolan?

Konversationen var vänligt överseende. Men den var laddad med dolt klander.

— Vad tyckte du om dom? frågade Anita.

— Jag tyckte dom var trevliga, sa jag. Och så alla idrottspriserna som din farsa har tagit.

Jag tror hon är glad att jag gillar hennes föräldrar.

Jag kanske kunde bli en förbindelse mellan dom och henne. Men samtidigt är jag naturligtvis ett bekymmer, en fara som Anita måste varnas för. Som de ser det.

De vet inte på vilket sätt hon och jag betyder nåt för varann. Att vi som de flesta andra är på jakt efter en fast punkt som kanske finns nånstans.

Ingen begriper, alla snackar hela tiden om nåt helt annat.

It's a blue world.

Det var inget allvarligt, men folk blev förbannade.

Egentligen hade vi nog alltihop från filmerna. Vi hade naturligt nog lite svårt att se det ädla syftet bakom deckarnas och cowboyhjältarnas bragder — men den tuffa jargongen begrep vi, snabbskjutningen och finterna i slagsmålen.

I vår värld fanns inte yrken, hem, äktenskap, ekonomi, allt det som det hela ändå gäller.

I vår värld fanns faror, pinuppor, vapen, ammunition, specialslag, jujitsu.

Verkligheten rymde ingenting av värde för oss. Där fanns gråa gator, likgiltiga läxböcker, urvuxna pojkyklar, föräldrar som var frånskilda eller bort vara det, krav, halvsanningar och halvlögner.

Men verkligheten betydde ingenting för oss. Än hade vi inte infångats av den, än gled vi undan och levde i vår fantasivärld.

Det gällde åtminstone Knytis, Bosse och mej själv.

Ännu ett år tidigare hade vi varit ett fast sammansvetsat gäng. Det var medan vi byggde kojor av stulna plankor och slogs med julgranstörar mot andra gäng.

Sen började Kalle, Budda och Perka gå varsin väg.

Kalle fick för sej att han skulle jobba på eftermiddagarna och tjäna ihop till en tv-apparat. Budda började i realskolan och tycktes verkligen få intresse för plugget. De två var de ordentliga bland oss. De fick intressen, och även om de hängde ihop med oss andra på sin lediga tid, så hade de i alla fall något att syssla med.

Dom där pojkarna, det var vi det — Perka, Knytis, Bosse, Budda och jag.

Det fanns de som kallade oss ligister.

Jag vet inte riktigt vad vi gjorde för att förtjäna namnet, kanske var det bara vår uppsyn och vårt uppträdande i allmänhet. Vi bodde i närheten av varann och höll ihop. Vi träffades om kvällarna, drev omkring, fick tiden att gå.

Vår samlingsplats var den lilla gatstumpen utanför den gamla bion, den som bara hade sjuttifem platser och paus mitt i programmet. Ibland gick vi in på bion, ibland tog vi den bara som utgångspunkt för våra expeditioner.

Redan ett par år innan stadsdelen var färdigbyggd, hade det börjat gå utför för den gamla bion, den hade svårt att få publik och den hade inte råd att avvisa oss från barnförbjudna program. Den bytte program varje måndag och torsdag, och vi såg alltså två filmer i veckan. Bion blev en naturlig samlingspunkt.

Det kan hända att vi var lite högröstade där på gatan. Vi strävade efter att vara tuffa. Slogs med andra grabbar, retade folk, portvakter och förbipasserande.

Ett tag förbjöds Budda av sin direktörsfarsa att vara tillsammans med oss, men det brydde han sej aldrig om. Både han och Kalle var på något sätt för stabila för att ta skada av oss andra i bioligan.

Perka var svårare att begripa sej på. Han hade alltid varit lite tystlåten, men samma år som han slutade i plugget blev han tystare än vanligt och började gå omkring för sej själv som om han ruvade över nånting.

Vi tyckte det var konstigt, eftersom han ändå varit liksom centrum i gänget, den som kom med idéerna och som ledde våra äventyr som mindre.

Sista gången han var tillsammans med oss var han så konstigt glad och uppsluppen, så att det knappt verkade riktigt äkta. Det var när vi tog sex cyklar på gården mitt emot bion och körde i vild tävlan gata upp och gata ner genom hela stadsdelen. Ett infall vi fick bara.

Men ägarna trodde att vi hade stulit deras cyklar och ringde efter radiopolisen. Det blev i alla fall bedömt som lån, och vi slapp undan med varning, uppskrivning och förmaningar.

Perka blev utpekad som ledare, men jag tror inte han tog det så hårt. Han var egendomligt likgiltig för nästan allting.

Sen drog sej Perka ifrån oss helt och hållet, utan att vi kunde gissa varför. Vi visste att det inte var vårt fel, han var inte arg på oss, men det var tydligt att han fått nånting i huvudet, som han antingen ville klara opp själv eller som ingen kunde hjälpa honom med.

En av de sällsynta gånger vi träffades frågade jag vad det var. Jag blev förvånad över svaret.

— Jag skulle behöva tretusen, sa han. Jag är skyldig morsan tretusen.

Han såg sammanbiten ut när han sa det, och jag begrep ingenting. Hans morsa gjorde inte intryck av att ha tretusen. Och vad i all världen hade Perka gjort med alla dom pengarna?

Men det gick inte att få ur honom mer. Det skulle dröja två år innan jag fick veta vad det var för pengar.

Strax därefter försvann Perka. Han hade gjort en rad inbrott och blivit omhändertagen. Snacket gick tills det inte var roligt längre, och sen blev det tyst om honom.

Hans morsa pratade inte med nån av de vuxna vi kände. Hon gick till frälsningslokalen och hade sin själ i goda händer. Hans syrra umgicks inte med de andra flickorna i stadsdelen. Hon sminkade sej hårt och åkte till stan och dansade och kom hem i bil.

Vi andra fortsatte att träffas på kvällarna, men kamratskapet upplöstes mer och mer. Kalle snackade om sitt jobb, Budda snackade om sitt plugg, och det var ju inget som intresserade oss andra. Knyttis var ingen riktig kompis, han gick alltid och planerade hur han skulle "göra opp" med den ena eller den andra av killar som vi inte kände. Bosse och jag höll mest ihop ett tag, trots att han var den som jag trivdes minst tillsammans med.

Bosse hade en mani på att förstöra allting. Han karvade sönder dörrar och portar med sin kniv, han vred

styrstängen snett på mopeder som stod vi trottoarkan-
ten, han provade sina krafter på att böja ledstänger kro-
kiga eller vad som helst.

Jag tyckte inte om det där.

Inte för att jag var pedantisk och tyckte att saker och
ting borde vara hela... men han irriterade mej med
att alltid behöva ha nånting att hålla i och misshandla.
Det var som om han inte kunde vara stilla. Stannade vi
vid en annonspelare på en spårvagnshållplats, så måste
han riva bort affischen bit för bit. Nästan utan att tänka
på det, medan han pratade om nåt helt annat.

När Bosse och jag var ensamma gjorde han mej ner-
vös.

Men för det mesta var det ju andra i närheten, ibland
var det killar som vi bara kände helt ytligt så där. Det
var ju fler än vi som hade bion till samlingsplats.

Det är en lucka på ett helt år, då jag inte vet vad vi
egentligen gjorde. Jag förstår Anita när hon säger: Vad
gjorde man egentligen innan gården kom till?

Vi drev väl runt på gatorna eller hängde utanför bion.
Kvällarna var väl så lika, att de bara verkar vara en
enda.

Det var ju sista året vi gick i plugget och vi väntade
väl bara på att det skulle ta slut och undrade vad som
skulle komma sen. Ingen snackade om yrken, den vuxna
världen var oss fortfarande oändligt främmande.

Vi gick och läste också. Det är bara ett år sen, men
det verkar som om en hel evighet gått sen dess. Läs-

ningen tog vi lätt på, och konfirmationen var — om
man tänker rätt på saken — ett falskt och meningslöst
spektakel för de flesta av oss. Jag fick en ny kostym av
morsan, och de andra grabbarna fick klockor också.

För Bosse blev det ingen konfirmation, hans farsa
ville det inte.

Det skvallrades ovanligt mycket om den saken.

Bosses farsa är redaktör. Vad han gör är det ingen
som vet så noga, men det har visst med facktidsskrifter
och annonser att göra. Hans morsa är direkttris på nån
firma inne i stan.

Ingen av dom ville att Bosse skulle konfirmeras, och
farsan var absolut emot konfirmationen. Han lovade
Bosse en ny kostym och en moped, om han *inte* lät kon-
firmera sej.

Bosse gick med på villkoren med största glädje, för-
stås.

Men skvallret gick, och det visade sej att förvånans-
värt många blev upprörda. Inte bara kretsen kring fräls-
ningslokalen utan också en massa vanliga människor.
Att muta sin son till att avstå från den heliga nattvar-
den, det var nåt fullständigt nytt.

Att muta sina barn med kläder och klockor till att
konfirmeras, fast de inte vill, är ju den vanliga ord-
ningen.

Bosse hade kompisarna med sej, och vad andra sa
gick honom spårlöst förbi.

Efter konfirmationen är det en lucka av sysslöshet

igen, och sen kom skolavslutningen. Med en känsla av befrielse lämnade vi skolan bakom oss, alla utom Budda som skulle ta realen. Vi andra skaffade oss jobb. Kalle började på radiofirman, Bosse fick ett fint jobb på lagerkontor genom sin farsa, Knyttis blev springschas men bytte jobb jämt och ständigt och trivdes inte med nånting.

Perka lärde väl nåt yrke där han var.

Själv ville jag bli kompositör, alltså en som gör bitar. Det var en dröm jag hade. Jag talade aldrig om det för nån, och det var naturligtvis också omöjligt. Då ville jag sälja motorcyklar i stället. Jag var inte överdrivet motorbiten, jag längtade inte så där våldsamt efter en egen motorcykel, men att sälja dom tyckte jag skulle vara kul. Motorcyklar ser så fina ut när de är nya.

Jag fick jobb på ett tryckeri, där man trycker små etiketter till flaskor och burkar. Morsan hittade jobbet i tidningen, och det var bra betalt från början.

Vi trodde nog alla att det skulle bli helt annorlunda, när vi slutat plugget och börjat jobba. Men det blev inte så stor skillnad. Man är friare och har lite mer pengar. Verkligheten kommer lite närmare in på en. Man har svårare att hålla fast vid den gamla fantasivärlden från bion, och det är kymigt eftersom man inte har nåt annat att sätta i stället.

Jobbet och avlönerna blev inte den upplevelse vi väntat. Jag hade haft en dunkel föreställning om intressanta maskiner, om att få hugga i och göra något rik-

tigt tillsammans med riktiga människor. I stället satt vi där, de halvbekanta andra och jag, och stirrade på varsin etikettpress och på klockan tills det var dags att gå hem. Hemma och på gatan var allt som vanligt.

Vändpunkten kom, när ungdomsgården öppnade.

Jag har aldrig längtat hem till morsan, aldrig längtat till skolan eller till jobbet.

Till gården längtar jag varenda minut jag inte är där.

Vad gjorde ungdomen förr i tiden, innan det fanns ungdomsgårdar? Var de med i klubbar och föreningar? Det finns klubbar och föreningar i vår stadsdel också. Med ideal och målsättningar.

Vi i biogänget har varit nära att halka in i föreningar flera gånger, men till lättnad för ledarna blev det aldrig något medlemskap.

Gården ersätter fullständigt klubbarna och föreningarna. För oss fyller den samma funktion — och vi slipper gå i uniform eller avlägga löften eller låtsas kämpa för idéer som vi inte begriper.

Det är vi tacksamma för.

Vi är de som inte har några ideal och ingen målsättning.

Det fick vi reda på när någon skrev en insändare till tidningarna och kallade sej "Många omkringboende" och klagade på buslivet på ungdomsgården. På min tid, skrev insändaren, kämpade vi för tvåveckorsemaster och social trygghet. Då visste vi vad vi ville, då hade vi ideal och målsättningar, då drev vi igenom våra krav. Ungdomen nu för tiden vill över huvud taget ingenting. Den har fått en fristad i de modärna ligisttillhåll som kallas ungdomsgårdar och som kostar samhället hundratusentals kronor per år. Vart ska det bära hän med en ungdom som får allt till skänks och aldrig behöver göra en egen insats?

Sen namngav insändaren vår gård och ondgjorde sej över det speciella busliv som fördes just där.

Den där insändaren väckte en våldsamt diskussion, gårdens kafé var fullspikat den kvällen och jukeboxen var tyst för en gångs skull.

Kalle stod på en stol och läste upp ur tidningen. Han lät precis som en gammal arg farbror när han härmade:

— Vart ska det bära hän med en ungdom som får allt till skänks?

— Vilket dösnack! sa Knyttis.

— Först kämpar dom för att det ska bli bättre, sen klagar dom över att det har varit sämre, sa Bosse. Ideal och målsättningar, vad är det för nåt?

— Det är när man är relischös, sa Knyttis.

63

Efter första onsdagskvällen och första lördagsdansens smälte vi snabbt samman med gården.

Det hade många gjort redan före oss, trots att gården var så ny. I snickarverkstan sågade de och spikade på saker som aldrig blev färdiga, i hobbyrummen kastade de mindre ungarna modellera på varann och målade varann med vattenfärger, i källaren spelade man pingis och i kaféet spelade man schack.

Det karaktäristiska var att ingenting blev färdigt. Man började öva teaterpjäser och snickra lådbilar, men ingenting gjordes klart, en del slutade, nya kom till och började från början igen.

Ingenting behövde heller bli färdigt. Många var selsatta och hade kul under tiden — och tiden gick.

Jag funderade ett tag över om det var det som var meningen. Om det kanske just gällde att slå ihjäl den besvärliga tiden mellan barndom och mognad.

Men jag slutade fundera, jag fick också händerna fulla med allt möjligt och tyckte alltsammans var kul.

Det tyckte vi allihop, och det tycker vi fortfarande.

*

62

Rickard hade kommit ut i kaféet, och frågan gick vidare till honom.

— Tja, sa han, eller också är det när man kämpar för nya samhällsreformer, det är väl det som insändarskribenten har gjort. Han var väl med på den tiden, när arbetarrörelsen kom igång.

Då sa Budda nånting som gav mej en aning om att det kan löna sej att plugga.

— Ungdomen är det alltid fel på, sa han. Dom som kämpade för arbetarrörelsen blev satta i fängelse för det. Dom kämpade ju mot den rådande ordningen. Det skulle vi också kunna göra. Om vi vann skulle vi kallas pionjärer, om vi förlorade skulle vi råka illa ut. Medan vi arbetade på det, skulle vi kallas asociala. Men vi kallas ju asociala nu också, och det med mindre besvär . . .

En tid senare stod det en annan insändare i samma tidningar:

Vi är de som inte har några ideal och ingen målsättning. Det är lika bra att erkänna det. Vi har inte upfunnit någon ny gud och inget nytt parti att kämpa för.

Målet är nått — tyvärr. För det är ju inte målet som har värde, utan kampen.

En del av oss kämpar väl lite fortfarande, de som studerar. De kämpar för sin egen lilla framgång. Men den kampen tar också slut när målet är nått, då har de bara att sätta sej att vänta på hyllningstalen vid sin femtioårsdag.

För oss andra ligger spåret rakt, vi går några år i lära och har vårt yrke sen. Vi gifter oss och får en våning förr eller senare, och sen får vi barn. En rad små äventyr i fjärran som i dag överskuggas av en ny skinnjacka, en ny tjeje, en ny motorbåge . . .

Man kunde förstås ställa upp nya målsättningar. Man kunde ge sej på nånting, kyrkan, skolväsendet, krigsmakten, fosterlandet, vad som helst och ge sej attan på att reformera.

Vi kunde gå ut och demonstrera mot fosterländskhet, för slopandet av statsgränser, för allmän avrustning, för en enad och fredlig värld utan kungar, påvar och generaler. Nånstans måste man börja, vi skulle kunna kämpa för att man började här i landet . . .

Ja, visst skulle man kunna, men vad skulle ni säga om det? Nej, vi har varken överblick eller energi att skapa målsättningar. Knappt för oss själva. Mycket mindre för idéer och nya samhällsformer.

Man väntar det inte heller av oss.

För inte väntar man väl att vi ska kläcka idéer mot det samhälle som betalar ungdomsgården åt oss? Och för det samhället kan vi inte göra mer än att snällt gå på gården och ta för oss av vad den bjuder, tills vi är vuxna nog att snällt ställa oss på vår fabrik, snällt gifta oss och snällt lyfta våra barnbidrag . . .

Vi är de som inte har några ideal och ingen målsättning.

Det bör samhället sätta värde på.

Budda

Det stämde på pricken. De omkringboende skulle ha blivit förvånade om de hört vilka diskussioner som följde på de båda insändarna och särskilt den senare.

Ur diskussionerna steg två sanningar fram:

Respekterad för sina ideal och målsättningar blir bara de som kämpar för mål som redan är uppnådda.

Nya idéer — exempelvis av den typ som Buddha skisserade — betraktas alltid som missstänkta och skadliga.

De av oss som varit med i socialdemokratiska ungdomsklubbar kunde berätta vilken underlig skentillvaro dessa för med allsång, utflykter och dans som huvudsakliga uttryck för det politiska intresset. De som varit med i nykterhetsrörelsen kunde berätta om funktionärer med bjäfs om halsen, lösenord och mystiska riter . . . Friskast och riktigast verkade faktiskt de religiösa ungdomsföreningarna, när det berättades om dom. Där sjöng man glada sånger och predikade — ännu så länge utan mässhakar och ritual.

Om de religiösa hade något att komma med som angick oss var en annan sak. Det skulle vi snart få reda på.

Budda sa:

— Alla dom där föreningarna som ni snackar om, i grunden har dom en och samma uppgift och det är att ge mänsklig gemenskap. Människan behöver vara tillsammans med andra människor.

Om det är sant så fyller gården samma uppgift. Den har inga ideal och inget program, den bara erbjuder

mänsklig gemenskap. Räcker inte det? Måste man hitta på en ursäkt för att vara tillsammans?

En god sak förde debatten med sej: den påpekade för oss att vi hade någonting gemensamt, den kom oss att förstå vad gården i verkligheten betyder för oss fyrahundra som besöker den.

köket och jag rummet. Vi håller ganska strängt på våra territorier, och det kändes nästan som jag gjorde nåt olovligt när jag gick ut i köket för att koka te.

Där stod stekpannan på spisen tillsammans med ett par potatisar, ett paket djupfryst fisk och en citron. Bredvid låg en lapp: Du kan värma maten själv. Mamma.

— Har du ätit? ropade jag till Anita.

— Ja, kom och spela på den här nu!

Jag bredde en smörgås och åt upp den i köket. Sen blev jag tvungen att gå in och plocka upp gitarren. Visst var det ljuvligt att öppna det sammetsfodrade locket, att koppla sladdarna och knäppa på kontakterna, men det verkade på något sätt så pretentiöst med det fina instrumentet när man inte kunde spela bättre än jag.

Fast nån gång måste man ju börja.

Först fungerade inte förstärkaren, sen tjöt den och rasslade, innan jag fick ordning på volymkontroller och tonknappar.

Anita flyttade över till sängen där jag satt, så att vi kunde pröva tillsammans. Vi försökte med rock'n'roll och boggie och allt möjligt, men det skar sej och sadade inte till stämningen. Då gick det bättre med den stillsammare stilen, Fjärilin vingad och Nearer my God to thy . . . Anita kan göra andrastämmor till allting, och vi fick det att låta riktigt bra.

När vi hittade den rätta stilen satt vi bara och nyn-

Det var en lördagseftermiddag jag kom hem med gitarran och klockan var halv tre. Försiktigt bar jag den tunga förstärkaren och den lilla gitarrlådan, jag hade ännu svårt att fatta att det var mina grejer.

Anita stod och väntade i trappan. Morsan var inte hemma.

— Hon slutar tolv, sa jag. Men hon är väl ute och handlar.

Jag hade inte talat med morsan om gitarren och visste inte vad hon skulle säga. Men vadå — jag hade sparat ihop tvåhundra på en månad och fick betala resten vartefter. Det var mina egna pengar jag betalade med.

Jag ställde förstärkaren på golvet och la etuit på min säng utan att öppna det. Anita la upp en knycklig cigarrättpåse och sin tändsticksask på bordet och satte sej i fåtöljen. Där satt hon och väntade på att få se underverket.

Men jag hade ingen brådska med att prova gitarren, jag var glad bara åt att ha den och nervös för hur den skulle låta och vad morsan skulle säga.

Vi har en enrummare, där rum och kök är lika stora. När farsan gav sej iväg var det naturligt att morsan tog